

Vatvreeschu Awises.

Nr augstas Gewesehanas Kommissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 2. Zettortdeenâ 14tâ Janwar 1826.

1) Gramata ta Zesarewitscha un Leelprintscha, Konstantina Pawlowitscha, weemelaika Kunga un Keisera:

Wissuschehligs Kungs!

Zaur tabm parahdischanahm Tuhfu Keiseristkas Majesteetes labba prahtha us mannim usflubbmahts, es eedrohschinajohs wehl weenreisi pee Tums glabbtees un pee Tuhfu Keiseristkas Majesteetes kahjahn, farou pasemmigu luhgschanu nolift.

Manndams ka mannim now tabds prahts, nedf tabdu garrigu spehku turredams, kas irr wajaga, ka es warretu kahdâ laikâ pee tabs gohdibas pazelts-tapt, us to mannim, pehz mannas diunschanas, teesa warr buht, es eedrohschinajohs Tuhfu Keiseristku Majesteeti luhgt, scho teesu us to pahrzelt, kam pehz mannim peederr, un zaur to us muhschigu laiku to nekustinajamu buhschanu muhsu Walsts siyprinabt. Zaur to es warru tai apsohlishanai, fo es, nepespees un patf gribbedams, pee atschirschanas no sawas pirnas gaspaschas esinu usnehmis, jaunu kihlu un jaunu spehku peelift. Manna taggadeja buhschana manni wissuwairak us to skubbina, un tas preeksch Muhsu Walsts ka arri preeksch wissas pasawles no jauna apleezinahs, kahdas taisnas mannas firds bohmas irr.

Wissuschehligais Kungs! Effect tik schehligi mannu luhgschanu peenemt un Muhsu augstu mahti arri peeluhgt, ka Winna ar to ar meeru irr, un tad to ar Tuhfu Keiseristku wahrdu apsiyprinabt. Bet es eelsch pawalstneeku buhschanu atpakkal kahpdams, allaschin dshschohs par preekschshimi buht Tuhfu ustizzigu pawalstneeku un ustizzigs dehs Muhsu mihlotas tehwu semmes.

Es esinu ar leelu gohdabihjaschanu,

Pehterburgê
14tâ Janwar 1822.

Wissuschehligais Kungs,
Tuhfu Keiseristkas Majesteetes
ustizzigs pawalstneeks un brablis

Konstantin. Zesarewitsch.

2) Melaika Kunga un Keisera atbildeschana us scho gramatu:

Wissumihlakais brablis!

Es esinu Tuhfu gramatu ar peenahkamu apbohmu lassijis. Allaschin Tuhfu prahtha augstas bohmas zeenâ lifdams, schi gramata mannim ne bij nesagaidita. Winna mannim no jauna apleezina Tuhfu pateefigu mihlestibu pee Muhsu Walsts un Tuhfu gabdaschanas par to nekustinajamu walsts meeribu.

Pehz Tuhfu firdswehleschanas es scho gramatu muhsu mihlotai mahtei esinu preekschâ lizzis; winna to lassija, tapatt ka es, ar atshschanau ta gohdinajama prahtha, kas Tuhf irr waddijis.

Mums abbeem ne kas wair's ne atleekahs, ka pehz tahm no Zums isteiktahm dohmahm Zums pilnas waltas doht, pehz sawas nekustinajamas firdsapnemshanas darriht, turklat meh's to wiss-spehzigu Deewu luhdsam, ka tas gribbetu tohs auglus tahda skaidra firdsprahtha swehtiht.

Es paleeku us muhschigu laifu Zuhfu Zuh's firsiigi mihslodams brahlis

Pehterburgê
2trâ Wewrar 1822.

Alexander.

No Z e l g a w a s.

Par isgahjuschu gaddu 1825 muhsu pilsatâ 856 behrni tappe kristiti, prohti 459 dehli un 397 meitas. Geksch laulibas faderwuschees 217 pahri. Mirruschi irr 468 zilweki, prohti 298 wihrischki un 170 feewischki. Tad nu, ja wissi mirroni pareisi peeteikti un peeraksiti, 388 zilweki wairak dsimmuschki ne kâ mirruschi. Bet schinnis skaitlôs arri wissa leela Zelgawas kir-spehle eenemta, jo paschâ muhsu pilsatâ, ja dauds, tikkai pussi no scheem skaitleem warr rehkinah't.

Sarunnaschanas par Latweeschu awischn Leijas frohgâ.

(Pirma isteikshana.)

Buddela Ansis (ar zitteem pee frohga-galda sehschoht un tehrsedams, jau treschâ reise ar stohpu klabbinajis, fakka:) Nu, woi buhs allus, woi ne buhs?

Brohd'sneeks kamburi atsauz: tudal buhs, tudaliht! — (nah't ar kamm, ko labbâ rohkâ nesh, us istabu, un awischn lappu kreisâ rohkâ turredams, fakka smaibidams un brihnodamees) Kad few juppis ar tarwu gudribu!

Kalpu teefneeks. Kas gudrs? woi tas ehrmigs funs, kas leelâ lauschu pulkâ faohde saglu, un to peedsinne, kas winna kungam pulk-steni bij no labatas israhwis? Tas irr gan gudrs funs sauzams! tizzeet, schis stahst's man ut lohti patikke.

Brohd'sneeks. Mahzih'ts funs gan bijis; bet to jau fem lassijam. Bet schinni jaunâ lappâ raksta no Zehkaba meesta augschemmê, ka tur nabbaga fadraitshah'ts schihdinsch bijis, kas ar kungeem pa Daugawu ar laiwî eedams,

derrejis us mihsklahm, kirsch tahs warreschoht papreeksch usminneht; schihds ikreis pirmais bijis, kas atradde; un zeenigus kungus tik gudri peewihlis ar sawu mihsclu, ka schis gallâ wissu naudu dabbujis, us ko bij derrejuschi; un wehl tee kungi winnu apdahwinajuschki par to smeeklu ko teem darrijis! — Ak ka tu isputtetu ar tarwu gudribu! — tê irr teescham par ko brihnotees un smeetees.

Teefneeks. Nu tad lassait, mihslais froh-d'sneeks! lai meh's dsirdam no gudra schihdina.

Skudrainu Mattihs, Meschmalla Jah-nis, Uppineeka Jurris, Lappa Zehlab, Zinnischu Brenzis, un wehl zitti, fakka: Las-sait, luhdsami lassait! —

Buddela Ansis. Tê palikke; nu jau sah's frohgu par basnizu pahrtaiht, woi par skohlas nammu zelt. Tad jau labbat jabehg noht.

Garrwehder Johst (us Buddela Ansi): Gestim brahl, ko tahdus neekus dsirdeht! awises raksta mellus; teescham: neeku- un mellus-lappa, wairak ne ka; eesim! —

Kalpu teefneeks. Gita, ja patih't! bet kâ tu warri fazzih't, ka awises raksta neekus? woi ne essam jau daschu gudru sinu no tahm dabbu-juschki, un dauds ko mahzijuschees no tahm, kas lohti derr?

Skudrainu Mattihs. Pareisi fakkait, mihslais teefneeks! man isgahjuschâ wassarâ jau diwi gohwas bij nonihkuschas ar affins fehrgu; tad laimeî dabbuju no frohd'sneeka dsirdeht par tahm sahlehm, ko awises mahza (gan sinnaseet ka frohd'sneeks awises dabbu no basnijunga). Es tudal tâ darriju, u. i. flawehts Deews, is-glabbu wissus zittus mihslus lohpinus, kas arri jau sirge, bet nu wesseli un spirkti kâ stirmes.

Salmina Ernst. Pateizam brahl! ir man tu dewi no schahm sahlehm, un manni

lohpini palikke wesseli us weetas. Woi tee neeki? — Ne, bet labba leeta itt teescham. —

Meschmalla Jahnis. Labba leeta gan irr awises! Kur nu man zittadi linni, kad labbaki prohtu ar teem dsihwoht; nu tohs wairs ne stattu stahwu gar sehlinahm, ka labbaki ne sin nadams papreeksch darriju; bet taggad tohs ir sehju, ir slohdsu, ir stattu un pawissam darru ar teem ta, itt ka awises mahzija, ka augfch semne ap linneem strahda; un ne warru leegtees, ka dasch rublis wairak man zaur to tizzis.

Krohd sineeks. Vateesi, pats neekus runna, kas fakka: awises raksta neekus. Par to wairs ne teifschu ne wahrdu, kas wisseem prah tigeem fenn deenahm labbi patihk. Bet par ko man brihnumis un til ne dusinas, ka Garrweh ders eedrohschinajahs fazzijt: awises mellus grabmata. Woi tad tu sinni kas winnas raksta? —

Garrwehder. Kas man kaisch, kas raksta, kas ne raksta; neba winnas muhscham lassischu! bet ka teiz, tas pats effus, kas eeksch kalendera fazzahs par Koblmeisteru. Ibsti gan ne sin nu, bet woi ne buhs Lestenes basinzungs? —

Krohd sineeks. Tas pats jau irr, to tu labbi fakki; ka tad tas mellus rakstih? jeb woi tu sinni kahdu mahzitaju, kas mellus runna, neba wehl raksta?

Zella wihrs. Gohds Deewam! muhsu zeenigs mahzitais ne sin ne ko no melleem, bet taisnibu ween runna un raksta.

Wissi zitti. Ir muhsu tikpatt.

Lappu Jehkab. Nu tu Deewin! kad jau paschi mahzitaji sahktu mellus rakstih, tad jau pasaule arri pagallam buhtu! Aplams wahrds, ko tu, Garrwehder! effi runnais, awises lam madams par mellus grabmatahm.

Wissi reise. Aplams wahrds! aplams! —

Buddela Anfs. Lai mannis pehz ir taisniba buhtu, ko awises stahsta. Bet kam to waijaga? Kas tad Lestenes mahzitaju zehlis par wissas semnes Koblmeisteri? Man winna ne waijaga. Wifs ko winsch irr rakstijis un ko winsch wehl rakstih, to jau fenn sin nu. Kad man slohpinsch sawa preekscha, un

wehrdinsch kulle, tad man awischu ne waijaga, nedf pehz tahm gribbahs. — (Wissi ussmeijahs.)

Krohd sineeks. Effur gudrs wihrs; tas jau gudrihu ar puhreem warr mehroht, woi birkawseem swert un zitteem isdoht; un tatschu nepareisi dohma: ka Lestenes mahzitais weens pats awises rakstijoh.

Buddela Anfs. Kas tad wehl raksta? —

Krohd sineeks. Nu warr skaidri redseht, ka tu awises pagallam wehl ne sinni. Zif dands jaukas leetas un itt gudras sinnas awises lassamas no Kurfischu mahzitaja, no Herretas, Grohbinas, Dohrbes, Ahrlawas, Engures, Dohbeles, Wezzumuischas, Beersumuischas, Birsgalles, Ischilles un wehl zitteem zeenigeem mahzitajeem! Zif mehns no teem jau effam itt lohti patihkamas leetas lassijuschu eeksch teem 4 gaddeem, kamahr Latweeschu awises raksta! Ka teiz, tad arri zitti dakreri, muischneeki un itt augsti zeenigi fungi arri jau daschu labbu sinnu awises likkuschu, laudim par labbu.

(Turplikam wairak.)

Teefas fluddinafchanas.

Kad tas no Ehdohles muischas nobohts rekrutis Anfs Janne no Nihges aisbehds, tad ta Kursenimes Gubernementa Waldischana pawehl itt wissahm pulkizeies teefahm pilsatds un us semnehm pehz winna melleht un 4tru neddelu starpâ par to rapportus afsuhtih. Zeligawas pilli 19ta Dezember 1825. (Nris. 7282.)

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteet, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfs u. t. j. pr., tohp no krohna Snikera pagasta teefas wiss parradu deweji ta ielikta sammeeka Escharnaukfi Samuel, par kurra mantu, behl truhlanu inventariumu un zittu parradu, zaur schihns deenas teefas spreedunnu konkur sis nolikt, aizinati, lai, pee saudeschanas sawas teefas, libds 6tu Merz mehnescha deenu 1826 pee schihns teefas ar sawahm prassischanaahm peeteizahs, un tad fagaiba, to teefa spreedihns.

Snikera pagasta teefa 8ta Janwara mehnescha deena 1826. 2

Grubde Kristap, pagasta wezzakait.

Lebbe, pagasta teefas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfs u. t. j. pr.,

tohy no Baldohnes pagasta teefas it wiffi parradu deweji ta Baldohnes fainneekla Dohke Zahna, par turra mantu, magashues un zittu parradu dehl — un kad tas parradneeks pats sawu nespeshchannu maalfacht pee schihs teefas isstahstius irr — zaur schihs teefas spreedumu konfurss nollkts, aizutati, lai, pee saudefchanas sawas teefas, eefsch starpu no diweem mehiescheem, un prohti lihds 30tu Janwar nahkoscha 1826ta gabda, ar sawahm prassichanahm un parahdischanahm peederrigi pee schihs teefas peeteizahs, un tad to tablaku spreedumu pehz likkumeem sagaida. To buhs wechâ nemi! —

Ar Baldohnes pagasta teefas appalschraftiu un seh-geli iselais Stâ Dezember 1825.

(S. W.) Kimmuls Zahn, pagasta wezzafais.
(Nr. 125.) Stuhriht Martin, teefas peefehdetais.
(Ed. no Brinckmann, pagasta teefas frishweris.

Tanni 3schâ Webruara deenâ schi gabda eefsch Grentschu meschakunga muishas tahs atlkfuschas mantas tahs tur nomiruschas atraitnes Dahrtas Friede, prohti drehbes, masgajamas un gultu dragnas, andekli, woddamas leetas un lohpi tam wairak sohlidamam uhtropê taps pahrdohiti. Tas scheid tohy sinnamu darrihts. Tukkunes aprinka teefâ 4ta Janwarâ 1826.

(L. S. W.) Brinken, teefas peefehdetais.
(Nr. 10.) Sittehrs George Paul.

Kad pee weena no schi pagasta lohzeleem, pee ta fainneekla Wiktoriu Wainor, Schibbenikku zeemâ, kumels, 2 gaddu wezs, no bruhnas spalwas, bes zittahn simehm, peeklibdis, un kad pehz nosluddinaschanas basniâ, tas kam peederr, naw peeteizes, tad Palanges pagasta teefa par to sinnamu darra, lai tas, kam schis kumels peederr, tanni eefsch likkumeem nospreestâ brihdi scheidan peeteizahs. Palangê 27ta Dezember 1825.

Aris, pagasta wezzafais.
J. Eckmann, pagasta teefas frishweris.

Kad Kalnazeema Peitinn mahjâs weens bruhns sirgs ar baltu frihpi peere peeklibdis, tad tas, kam peederr, scheid tohy usfaukts, lai tschetru neddelu starpâ pee Kalnazeema pagasta teefas, pehz atlihdsi-

naschanas to isdohschannu, sawu sirgu prestim nom, zittadi tas tai pagasta lahdei par labbu taps pahrdohiti. Kalnazeema pagasta teefa 28ta Dezemberâ 1825.

Mittel Uhre, pagasta teefas preekschneets.

Zittas fluddinafchanas.

Es to turru wajoga essam wisseem saweem draugeem un pirzeem us semmehm par to sinnomu darriht, ka es to tohymana buhschannu ta nelaisa bruhwera Ullmann, to es par 13 gabdeem walbiji, taggad esnu astahlis un pats eeprestim Kattolu basuju tohymana buhschannu esnu uszehlis. Pee wannim warr dabbut wiffadas prezzes, fahli un brandwihnu. Es sohlohs skatram pirzeiam labbu prezzi un lehtu maifu. Feigawâ 12ta Janwarâ 1826.

J. U. Schirmer.

Snehpeles muishâ tas submallas un tas basniâs frohgê us nahkoscheem Zahneem 1826 us arrenti taps isdohiti, tur arri smehdes un kalleja ehkas irr ustahstias. Plafchaku sinnu pee Snehpeles muishas waldischanas warr dabbut, tur kallejeem, kas sawu ammatu labbi proht, ar labbahm apleezinaschanahm sopeeteizahs.

No Jaunas Swirlanku muishas tohy fluddinahts, ka no nahkoscheem Zahneem feschî frohgi us renti isdohdami. Kurram patihkams buhtu weenu no scheem frohgeem us renti panemt, tas lai bildinajahs pee Jaunas Swirlanku muishas disponenta, ar wahrdû Makinsky.

Tam frohna Snickera fainneekam Plungu Frizzam eefsch Schaggaru frohga 3 sirgi nosagti tanni 6ta Janwarâ 1826: Pirnis septinu gaddu wezs, silsch; tas ohtrs aston eefsch bewita gadda, masu baltu sime eefsch peeres, appalsch luhpu balta sime, labbai ausei eeschelkts un sedulkes weetâ baltums kâ arridsan pakka kahjas lihds weefischeem baltas; tas treschais irr bruhna fehwe, 10 gaddu wezza, masu blessi peere. Kas no teem sagteem sirgeem pee ta wezza Furgensohn jeb pee Snickera pagasta teefas taisnu sinnu warr doht, tas dabbut weenu pateizibu no 5 sudraba rubbuleem.

Johann Furgensohn,
Snickeres muishas arendators.

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 17.